

FÜRUZAN'DAN 'AKİM SEVGİLİM'

Bir benlik parçalanmasının içinden

Türk öykücülüğünün usta kalemi Füzûzan, Akim Sevgilim'de (Yapı Kredi Yayınları) "Akim Sevgilim", "Sesi Olmayan Türkü" ve "Varoşlarda" adlı üç öyküyü okuyucuyla buluşturuyor. Kitaba adını veren öykü "Akim Sevgilim", teyzeleri Mihriban ile Keriman arasında kalmış Gönül adlı kızın gözünden anlatılıyor.

Soylu ve varlıklı ailenin kızı, "küçük teyze" Keriman'ın genç bir göçmen olan bahçıvan Akim'le yaşadığı gizli ilişki aileyi çekip çeviren büyük teyze Mihriban tarafından bozulur. Tutkulu bir seveda kasvetli bir aile çatışmasının kurbanı olunca umutlar söner ve yerini derin öfke kaplar.

Akim Sevgilim, Cumhuriyetin ilk yıllarında Erenköy'de bir köşkte üç kız kardeş arasında yaşanmış kiskançlıklar, çatışmalar ve kırık bir aşkın hikâyesi.

ÇİĞDEM ÜLKER

PIRIL PIRIL BİR AŞK!

Bütün dillerin en güzel sözcüğü "sevgi" yi ve "sevgilim" i başlığa koymuş Füzûzan. Ve 50 sayfaya sığdırdığı bu kısa romanda, sevgiyi defalarca tekrarlamış: "Akim sevgilim".

Arnavutçada "Agim" sözcüğü "tan", "şafak" anlamına gelir ve erkek adı olarak kullanılır ki Füzûzan da ışık gibi bir adamla tanıştırmış okuru. Rumeli göçmeni genç bahçıvan Akim, Osmanlı'nın aristokrat ailesinin kızıyla buluştuğunda ortaya çıkan şey pırl pırl bir aşkın ta kendisidir.

Bu aşkın engellenmesi genç Keriman'ı onulmaz bir yok oluşa sürükleyecek, onların aşkına tanık olan evin küçük kızı Gönül'ü de ruhsal bir parçalanmaya sürükleyecektir.

OSMANLI'NIN SON DÖNEM EV İÇİ!

Çok parçalı yapısıyla, farklı açılardan anlatılan bu uzun hikâye güçlü bir duygu, görgü, anlattı zenginliğiyle bir aile tarihinin içine çeker. Erenköy'deki köşkün tavan arasında üst üste duran bin bir şey adeta tasnif edilmeyi, yerli yerine konulmayı beklemektedir okuyucudan.

Büyük abla Mihriban, ortanca Cavidan ve küçük kardeş Keriman'ın yaşamları evdeki kız çocuğunun Gönül'ün zihninden anlatılır. Yaşanan her şey ortanca kardeşin kızı Gönül'ün belleğinde capcanlı durmaktadır.

Okur, artık yıkılıp giden bir imparatorluğun bütün yaşama alışkanlıklarını, Osmanlı'nın son dönem ev içi ayrıntılarını bu çocuğun gözünden bir film seyrederek gibi okur. Muazzam bir kültür mirasının kayıtlarıdır bunlar; nesnelere, giysilere, antika mobellere resmigeçidi gibi açılır satırlar.

İMPARATORLUK MERKEZİ İSTANBUL!

"Bedeli altınla ödendi" diye belirtilen bu köşkün mimari ayrıntıları, bülbül sesli bahçelerin betimlemeleri, yemek takımlarının, Fransız keteninden pikelerin ajurları, Venedik aynalarının yansıtacağı, ıhlamur ağacı mobilyalar ve "art nouveau" tarzındaki zengin dekor, içeride yaşayanlar hakkında bilgi verir.

Öykü zamanının Cumhuriyetin ilk yılları olduğunu anlatır ama İstanbul hâlâ bir imparatorluk merkezi olma hayalini yaşamaktadır. Markiz Pastanesi'nin fondanları, Moda Kulübü'nün davetleri, Süreyya Sineması'nın tiyatro galaları bu yaşamın gerçekleridir.

İki kız kardeşini ve köşkün çalışanlarını hegemon bir baskıyla yöneten büyük abla Mihriban'ın kötülüğünü ürperecek okuruz. O rüyalı mekân felaketlerin mekânı olmuştur ama suç mekânda değil insandadır her zaman.

AİLE... EN KÜÇÜK HEGEMONYA!

Keriman, Rumelili bahçıvan Akim'e vurduğunda en büyük abla çoktan her şeye ve herkese hükmetmeye başlamıştır. Bu kadın, başkalarının yaşamına hiç acımadan müdahale eden bir tirandır ve Mihriban'ın hayat ilkesi öykününün son cümlesidir: "Ne derler sonra!"

Mihriban'ın kız kardeşlerine, yeğenlerine ve kendi oğluna yaklaşımı bir diktatörün katılığındadır. Bahçıvan Akim, hırsızlık iftirası ile evden uzaklaştırırken Keriman derin bir melankoliye hapsolacaktır. Aşık olan ve "o günlerde gözleri yemyeşil, yanakları kokulu reçel gülleri gibi" olan "ayakları yere değmeden yürüyen" Keriman, şimdi sezlongdan kalmamayan, veremden eriyen bir hastadır. Geçmiş ait hayallerle yaşamakta, yok oluşa sürüklenmektedir.

Faşist ruhlular büyük abla Mihriban'ın ikinci kurbanı, asi ruhlular oğlu Ferdi olacaktır. Füzûzan bu delikanlının ölümünde bir intiharı ya da uyuşturucu komasını işaret eder. Ama asıl yıkım ve ailenin üçüncü felaketi ortanca kardeşin kızı Gönül'ün uğradığı ruhsal travmadır.

AŞK VE DELİLİK!

Öykünün bir ekseni aşk ise diğer ekseni deliliktir. Gönül, ilgisiz bir anne babayla, baskıcı ve duyarsız teyzenin elinde büyürken yetişkinlerin mahremiyetini de seyrederek, hizmetçilerin tacizine de uğrar. Köşkte olup biteni, çocuk aklıyla ve kendi kendine anlamlandırmaya çalışmaktadır. Ve etrafına ne iyi bir öğretmen vardır ne de bilge bir akraba.

Dame de Sion'daki eğitimi de onun kafa karışıklığını tetiklemekten başka bir şeye yaramamaktadır. Hem evde hem okulda, Fransızca sözcüklerin çağrıştırdığı erdemler değil, doğru telaffuzları ezberletilmektedir. Bu temelsiz eğitimin içinde olmak ve iki kültürün arasında sıkışmak hiç de kolay değildir.

PSİKOLOJİK DAĞILMA!

Gördükleri, duydukları, dinledikleri, köşkün yatak odalarında gizlice seyrettikleri bu çocuğun aklına öyle düzensiz bir sıralamayla yerleşmektedir ki psikolojik bir dağılma hiç de uzak değildir.

Füzûzan, çocuk Gönül'ün yaşadığı şizoid parçalanmayı olağanüstü bir incellemeyle yazar. İç içe geçmiş bir zihnin dağıntı sayıklamalarını ancak Füzûzan gibi bir edebiyat ustası öyküye dönüştürebilir.

Konuşan hangi paragrafta Gönül'dür, hangisinde aşk vurununa uğramış Keriman'dır önce anlayamayız. Sonra Gönül'ün sayfalara dağılmış zihinsel yapbozu çözülür. Tey-

UĞUR DEMİR

zesinin yaşadığı büyük aşkın her haline tanık olan küçük bir kız, bu aşkın haksız sonuna da tanıktır. Aşk ve delirme birbirine ne kadar da yakındır...

Teyzesini tinsel ve fiziksel yıkıma sürükleyen aşk acısı, ömrü boyunca aşkı bulamayacak olan Gönül'ü de yıkıma taşıyacaktır. Teyze, umarsız bir aşkı yaşadığı için dağılıp giderken, Gönül yaşayamadığının içinde kaybolacaktır.

Füzûzan'ın öykü kadınları bir kez daha zamanın ve birbirlerinin kurbanıdır. Benim Sinemaların'ın İstanbul kaldırımlarında hiçleşen küçük kızı gibi, "Haraç" öyküsünün unutulmaz besleme Servet'i gibi ve Kırk Yedililer'in kaderi hep seçilmek olan Seçil'i gibi... ■